

Pagonyné Mezősi Marietta

Fűrészáru tárolása

 NSZFI
NEMZETI SZAKKÉPZÉSI
ÉS FELNŐTTKÉPZÉSI INTÉZET

A követelménymodul megnevezése:
Fűrészáru gyártási feladatai

A követelménymodul száma: 2309-06 A tartalomazonosító száma és célcsoportja: SZT-008-30

FŰRÉSZÁRU TÁROLÁSA

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az interneten a faipari szakemberek számára meghirdetett állásoknál a következő felhívás olvasható: "a Bakony, erdővel gazdagon borított területén, egy csendes kis településen, a fűrészüzem készáru terére, a fűrészáru tárolásához értő szakembert keresünk. "

A felhívás melletti rövid bemutatkozó leírás található:

Telephelyünkön a leltározásnál vagy szűrőpróba-szerű ellenőrzésnél a fűrészáru bilétáján szereplő vonalkód leolvasásával azonnal megnézheti, hogy mikor, milyen folyamatokon ment keresztül a késztermék, mire az adott állapotig jutott, beleértve azt is, hogy melyik rönkből készült. Az elkészült megjelölt darabok vagy csomagolási egységek – akár minősítést követően – vevőkhöz rendelhetők, így az irodában könnyűszerrel kiállítható a számla, elvégezhető az egyes partnerek minősítése.

1. ábra. Készárutér¹

Dolgozna-e Ön egy ilyen korszerű készárutéren? Ha igen, akkor Ön a fűrészüzem készárutérének irányítója. Milyen szakértelem szükséges a feladat elvégzéséhez, hogyan készítik elő máglyateret, hogy végzik a fűrészáruk osztályozását, hogyan alakítják ki a máglyákat, miképpen történik a csomagolás, szállítás, számlázás, milyen munka és tűzvédelmi szabályokat kell betartani munkavégzés területén.

---

¹ www.franciavagasi-fureszuzem.hu/hun/index.php (2010.07.17)

Bizonyára tudja, hogy a fűrészáru szakszerű kezelésével, tárolásával fogalmozók olyan ügyet támogatnak, amely hozzájárul a bennünket körül vevő szűkebb és tágabb környezetünk esztétikus, környezetbarát anyagának megbecsüléséhez, értékének megővéséhez. A helyesen kezelt és tárolt faanyag mindig jól értékesíthető, hiszen a fa az építészetben a bútorgyártásban, a külső és belső terek kialakításában folyamatosan az ember szolgálatában áll.

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A fűrészüzem készáruterén a fűrészáru szakszerű tárolásának megvalósítását az alábbi információtartalmak segítik.

- Készárutér – termékforgalmazás–kapacitás
- Fűrészárú osztályozása
- Egységakat képzés
- Máglyák kialakítása
- Csomagolás–raktározás– szállítás–számlázás
- A készárutér munka- és tűzvédelme

KÉSZÁRUTÉR – TERMÉKFORGALMAZÁS–KAPACITÁS

A faipar alapanyaga a rönk. A nyersanyagot közvetlenül az erdőben, gyakrabban a fűrésztelepeken, a fűrészüzemekben dolgozzák fel. A fűrészüzemek a rönktér, a fűrészcsarnok és a készárutér hármasszámegységéből állnak. Az erdőből beszállított rönkök az osztályozás, válogatás után a fűrészcsarnokba kerülnek felfűrészelésre. *A fűrészcsarnokban keletkezett termékek osztályba való besorolása, minőségmegővése, tárolása, természetes szárítása, a mesterséges szárításra, a gőzölésre, az értékesítésre való előkészítése, és a szállító járműre felrakása a fűrészüzemek készáru terein történik.*

A fűrészüzemek készáru terének kialakítását, méretét a termék forgalmazás módja határozza meg.

- *A kereskedelmi fűrészüzemek* kizárólag értékesítésre termelnek a szabványoknak, illetve a szokványoknak megfelelő méretű, és minőségű fenyő és lombos fűrészáru. Ezek az üzemek nagy szárított készáru készlettel, nagyméretű készárutérrel rendelkeznek, így tudják biztosítani bármilyen vásárlói igény kielégítését.
- *A megrendelésre termelő fűrészüzemek* nem raktárra termelnek, hanem a konkrét megrendelésekre. A megrendelés akár egy konkrét lista alapján is történhet, például egy ház építéséhez szükséges különböző fafajú és méretű faanyagra szólóan. Ezeket az üzemeket a minimális készáru készlet, így a kisméretű készárutér jellemzi.

- A saját alapanyagot tovább feldolgozó fűrészüzemek a telephellyel közös telken létesített tovább feldolgozó üzemmel rendelkeznek. A fűrészcsarnokban felfűrészelt anyagot továbbmunkálva félkész, vagy készterméket állítanak elő. (Például parketta, lambéria, faházelemek, asztalosipari termékek) Ezek az üzemek a késztermékek megfelelő méretű és minőségi fűrészárut termelnek. Fűrészáru értékesítésre csak korlátozott mennyiségben kerül sor. Ezeknek az üzemeknek szárított, nagy mennyiségű fűrészárura van szükségük ezért készáruterük nagyméretű.

A készárutér kapacitása, átbocsátó képessége

A készárutér átbocsátó képessége alatt azt a maximális fűrészáru készletet értjük, amit az anyagtér befogadni képes. Az átbocsátó képesség függ a terület méretétől, az anyagmozgató berendezések technikai színvonalától, a fafaj jellegzetességétől, a termék méreteitől, annak szélezett vagy szélezetlen formájától, a napi termelési mennyiségtől, az áruforgalom ütemességétől, a máglyázás időpontjától és a tárolási időtől. Mindezen tényezők figyelembevételével lehetetlen meghatározni a készárutér legnagyobb készletét, ezért egy egyszerűsített összefüggéssel lehet a megközelítően valóságos értéket kiszámítani:

$$K = s_1 \cdot s_2 \cdot t \cdot v \quad [m^3]$$

ahol:

$$K - \text{legnagyobb készlet, } [m^3]$$

s_1 – az áruforgalom ütemessége (a fűrésziparban 1,2)

s_2 – a máglyázás időpontjától, illetve a fanedvességtől függő tényező

maximum értéke novemberben van = 1,133 (állandó érték)

minimum értéke áprilisban = 0,912 (állandó érték)

átlag értéke = 0,995 (állandó érték)

t – technológiailag szükséges tárolási idő, [nap]

$$t = t_1 + Z + t_2 \quad [nap]$$

ahol:

t_1 – fűrészeléstartól a máglyázásig eltelt idő, [nap]

t_2 – a forgalom lebonyolításának időszükséglete, [nap]

Z – szárítási időszükséglet, [nap]

v – napi termelés mennyisége, [m³]

FŰRÉSZÁRUK OSZTÁLYOZÁSA

A fűrészcsarnokban termelt különböző fűrészáru féleségeket osztályozni kell. A fűrészáru *osztályozása alatt értjük* egy adott termék:

- azonos fafajokba sorolását,
- egyenlő választékokba sorolását,
- egyenlő méretekbe sorolását,
- a gyengébb minőségű lap, valamint az oldalak és a bütök minőségi jegyei alapján a termékek minőségi értékelését és megjelölését.

2. ábra. A fűrészáru kérgének eltávolítása osztályozás közben²

A fűrészáru a termelést követő minőségi osztályozása lehet:

- ideiglenes
- végleges

A fűrészáru **ideiglenes osztályozása** fafaj és méret szerint történik. Az ideiglenes osztályozásra akkor kerül sor, ha a fűrészárut értékesítés előtt természetes (a szabad térben), vagy mesterséges (a szárító berendezésekben) szárítják. A végleges osztályozást az értékesítés előtt végzik, ami a termelést követően a magas nedvességtartalommal rendelkező termékkel történik, vagy a szárítást követően. **A végleges osztályozás termékenként és fafajonként, méreti és minőségi osztályozással történik.**

A munkaszervezés szerint az osztályozás lehet:

- kézi
- gépi

---

² www.cegcentrum.hu/szalaifa/elokeszites.htm (2010.07.17)

A **kézi osztályozást** a fűrészcsarnokhoz kapcsolódó fedett helyen, vagy osztályozó téren végzik. A fűrészárúk méret és minőség szerinti osztályozását két a fűrészárut forgató és egy a fűrészárut minősítő dolgozó végzi.

A fűrészárut darabonként megforgatva végzik az osztályozást. A minősítő, a széleztelen fűrészáru lapjára viasz krétával a fűrészáru szélességét, hosszúságát és minőségét írja fel.

A szélezett fűrészárúkat minőség jelölésével látják el, melyet pl. a pallók, gerendák esetén a **bütü részre festett különböző színű pöttyel** jelölnek. A piros az első, a kék a másod, a sárga a harmad osztályt jelzi.

A felíró (fűrészáru felvételező) munkakört betöltő dolgozó készíti el a fűrészáru felvételi lapot. *A felvételi lap az azonos fafajú, vastagságú és osztályú fűrészárura vonatkozóan rakatonként készül, mely a széleztelen fűrészáru esetében darabonként tartalmazza a fűrészáru szélességi és hosszúsági méretét.*

A szélezett fenyő fűrészáru felvételi lapja az anyag fafajára, keresztmetszeti méretére, a hosszára, a fűrészáru darabszámára, és a minőségi osztályára terjed ki.

A **gépi osztályozás** gépi berendezésekkel, különböző félautomata, és automata berendezések segítségével valósul meg. A fűrészárúk méret és minőség szerinti gépi osztályozásánál a **méreteket videokamerával, vagy egyszerűbb mechanikus érzékelőkkel határozzák meg, a minőségi osztályba sorolást a fűrészárut minősítő dolgozó végzi.** Az egységgrakatokat és a rakatokban lévő minden darab fűrészárut márkajellel látnak el.

A fűrészárúk osztályozását a **mindenkor érvényben lévő szabványok írják elő**, melyek kötelező érvényűek. A szabványok betű és számjelzésekből állnak. (pl. MSZ-EN 975-1;1997) A betűjelzés szerint lehetnek MSZ magyar-, EN európai-, ISO nemzetközi szabványügyi szervezet által kiadottak. Ahol két betűjelzés is található pl. MSZ EN ott a két szabvány előírásai megegyeznek egymással, jelen esetben a magyar szabvány az európai szabvánnyal. A számok a sorszámra és a szabvány kiadásának évére utalnak.

EGYSÉGRAKAT KÉPZÉS

A készárutéren a gépesített anyagmozgatás és a rendezett tárolás feltételeinek biztosítására, az azonos termékekből, a méreteihez igazodó egységgrakatokat alakítanak ki kézzel, vagy egységgrakat képező gépi berendezéssel. Az egységgrakatok kialakításának módja függ a termék fajtájától, méretétől, a tárolási célnak megfelelően készülhet ideiglenes, vagy hosszabb idejű tároláshoz.

Az egységgrakatok kialakításának módozatai:

1. A *tömör egység* rakatokat a 18%-nál kisebb nedvességtartalmú fűrészáru tárolására, vagy az értékesítés előkészítésére képeznek. Ezek a rakatok hézag nélküli, vagy hézagléc nélküli tömör egység rakatok vagy máglyák. A rakatokat ilyenkor biztonsági okokból a termék jellegétől függően kettő vagy több helyen 30–50cm rakat magasságonként a rakat teljes szélességét átérő léccel, vagy keskeny deszkával látják el. A tömör egység rakat kialakítását alátétfára rakva készítik.

3. ábra. Tömör egység rakat, szélezett fenyő fűrészáruból³

2. A *hézaglécezett egység* rakatokat a hosszabb idejű tárolásra, a természetes szárításra történő előkészítésre alakítanak ki. A fűrészáru sorokat az egység rakaton belül 40mm fűrészáru vastagságig 25x25 mm, a 40mm vastagságot meghaladó fűrészárut 25x50 mm vastag léccel, vagy H profil keresztmetszetre mart hézagléccel választják el egymástól. A hézagléc hosszát úgy kell megválasztani, hogy az a rakat teljes szélességét 1–2cm-rel meghaladja. A hézaglécezett egység rakatok kialakítása alátétfákon történik.

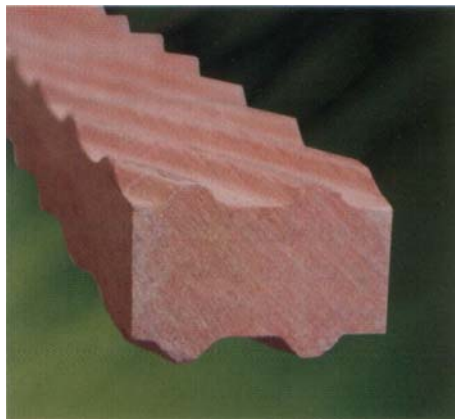
4. ábra. Hézaglécezett egység rakat, szélezetlen lombos fűrészáruból⁴

---

³ www.franciavagasi-fureszuzem.hu/hun/index.php (2010.07.17)

5. ábra. Hézaglécezett egységgrakat, szélezett fenyő fűrészáruból⁵

6. ábra. Mart, profilozott máglyázó lécc⁶

3. Speciális máglyázási forma a *Boules-máglyázás*. A lényege, hogy az egy rönkből származó szélezetlen fűrészárúk felvágás után egy máglyába kerüljenek. Így egyazon máglyába azonos nedvességtartalmú, azonos sebességgel száradó fűrészáru kerül. Ez a módszer az értékes lombos fűrészáru különleges célú felhasználásához szükséges (hangszergyártás).

---

⁴ www.franciavagasi-fureszuzem.hu/hun/index.php (2010.07.17)

⁵ www.alfoldfa.hu/fenyo_fureszaru/thumbs_orosz/fureszaru_orosz.htm (2010.07.17)

⁶ A Pannon Fa-és Bútoripari Klaszter lapja

7. ábra. Boules–máglyázás⁷

4. A *kisméretű termékek* (bútorléc, nyers parkettaléc) *egységgrakat képzése* történhet vékonyabb lécekkel is. A nyers parkettaléc rakásolását a saját anyagból kialakított hézagok útján végzik. A termék egymásra helyezésénél ügyelni kell arra, hogy a parkettaléc (parkett fríz) átfedése 2 cm-nél ne legyen nagyobb. A kisméretű termékek egységgrakat képzése rakodólapokon történik.

8. ábra. Parketta egységgrakat képzése⁸

---

⁷ www.fatudakozo.hu/MULTIMED/00088i01.htm bulmáglya (2010.07.17)

⁸ www.nyirerdo.hu/hu.htm (2010.07.17)

5. A hordódongák, a rakodólap elemek rakásolása tömör, hézag nélküli egységgratokba történik. Ezeket a termékeket az értékesítésig, feldolgozásig csak rövid ideig kell tárolni, ezért alkalmazzák a tömör egységgratot. Az egységgratot rakodólapra rakják.

9. ábra. Rakodólap elemek rakásolása⁹

Az egységgratok készítés általános szabályai:

- A máglyázás során a fűrészárut a belső (bél felőli) lapjával felfelé kell elhelyezni.
- A máglya homlok részénél a fűrészárak véglapjainak, a bütüknek egy síkba kell lenni.
- A fűrészáruból készült laza egységgratokban a hézagléceket egy-egy fűrészáru sorban 60–70cm távolságra kell elhelyezni.
- Az egymás fölött elhelyezkedő fűrészáru sorokban pontosan egymás fölé kell elhelyezni a hézagléceket, a fűrészáru egyenletes alátámasztása érdekében, a fűrészáru görbülésének megakadályozása céljából.

Az egységgratok jelölése:

Az egységgratokat táblával kell ellátni. A táblán szerepelnie kell a rakat azonosító számának, fel kell tüntetni a máglyázásra kerülő fűrészáru fafaját, méretét, nedvességtartalmát, a máglyázás időpontját és a rakat mennyiségét. Az anyagmennyiség megállapítása a felvételi lap alapján történik.

---

⁹ www.alfalog.hu/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=37&Itemid=55 (2010.07.17)

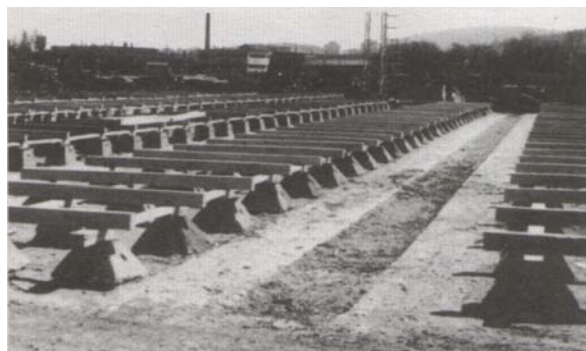
MÁGLYÁK KIALAKÍTÁSA

Az egységgrakatokból képzett máglyák raktározása a megfelelően kialakított máglyatéren történik. A máglyatér kialakítása az anyagmozgató gép műszaki paramétereitől függ. **Fűrészáruból általában egymás mellé két, egymás fölé pedig három–négy egységgrakatot helyeznek egy-egy máglyába.** Ebben az esetben a máglya hossza megegyezik a fűrészáru hosszával. A rakodólapon tárolt termékből hosszú máglyákat, máglyasorokat alakítanak ki.

10. ábra. Máglyasorok¹⁰

A **máglyák elhelyezésére** olyan terület alkalmas, amely **szilárd burkolatú, vagy vízáteresztő és gyomtalan talajjal** rendelkezik, ezért salakkal, sóderral kell borítani. A máglyákat szabványos méretű **betontuskókra** kell építeni, amelyek távolsága a máglya szélességében az 1 m-t, hosszúságában a 2 m-t nem haladhatja meg. A tuskókra egészséges fából vagy vasbetonból készült *keresztgerendákat* kell helyezni. A **talajszint és a máglya alsó sora közötti minimális távolság 40 cm.**

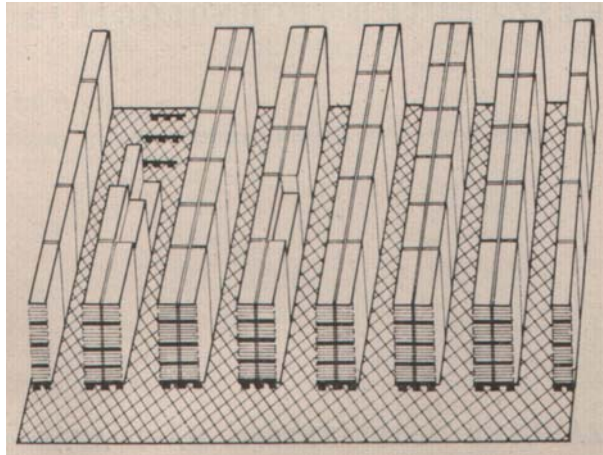

11. ábra. Máglya alapok kialakítása betontuskóval¹¹

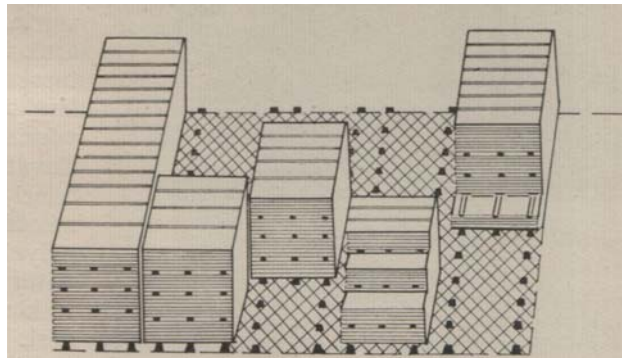
---

¹⁰ www.lamberia.hu/gyartas.php (2010.07.17)

A máglyákat a készárutéren úgy kell elhelyezni, hogy hossz tengelye az uralkodó szél irányára merőleges legyen. A szél felőli oldalon a 25mm-es, az ellentétes oldalon a 28–45mm-es, a készárutér középső részén az 50mm-es és az annál vastagabb fűrészáru máglyákat kell elhelyezni. A máglyák között a szállító és rakodó járművek számára megfelelő méretű utakat kell biztosítani. Az egységgratok mozgatását targoncákkal végzik. A máglyatér elrendezését az anyagmozgatógép típusa határozza meg.

12. ábra. Máglyatér elrendezése oldalvillás targoncához¹²

13. ábra. Máglyatér elrendezése homlokvillás targoncához¹³

¹¹ Faipari kézikönyv I.

¹² Faipari kézikönyv I.

¹³ Faipari kézikönyv I.

A faanyagot a tárolása során a gomba-, a rovarkárosítók és az időjárás károsíthatja. A máglyák állapotát folyamatosan ellenőrizni kell, és kártevők megjelenése esetén a megszüntető védelemről azonnal gondoskodni kell. A rovar és gombafertőzés elsősorban azoknál a szélezetlen fűrészárúknál fordul elő, ahol a fűrészáru termelése kérgezetlen rönkből történik. Ennek megakadályozásának jó módszere a kéreg eltávolítása. A napsugárzás, csapadék és a fokozott légmozgás károsító hatásait a máglyák szakszerű építésével, a fedésével, a fűrésztermékek bütüjének védelmével akadályozhatjuk meg. A máglyákat a végső kialakításuk után rögzített tetővel kell ellátni. A tető a legfelső fűrészáru sor felett helyezkedik el, a víz levezetése céljából enyhe dőlés szögben.

14. ábra. Máglyák szakszerű fedése¹⁴

A máglyatéren történik a fűrészáru természetes szárítása. A 45–60% nedvességtartalommal rendelkező fűrészáru a készárutéri természetes szárítással légszáraz 18–20% nedvességre szárítható le. A hazai éghajlaton, az évszaktól és a fűrészáru induló nedvesség tartalmától függően, 3–5 hónap alatt szárítható le a fűrészáru légszáraz állapotra. A természetes szárításnál a fűrésztermékek a bütü mentén vesznek el legtöbb vizet. A hirtelen bekövetkezett nedvességvesztés repedéshez, vetemedéshez vezethet. Ennek kiküszöbölésére a fűrészáruk végét a bütük hullámlemezével, vagy takarásával védik. A takarás történhet vékony deszkalapocskával, olcsóbb olajfestékkel, vagy paraffin emulzióval történő bevonással. A legegyszerűbb, de az egységakat kialakításánál nagyobb odafigyelést igénylő módszer, amikor a bütüknél szélesebb hézaglécet helyeznek el, melyek az egységakat homloksíkját túlérve árnyékolást adnak azoknak. A kisebb méretű választékoknál, így a bútorléceknél az olvasztott paraffinba történő mártással oldják meg a hatékony védelmet.

---

¹⁴ <http://www.zolgem.hu/telephelyunk.html> (2010.07.17)

15. ábra. Fűrészáru bütüinek védelme paraffin emulzióval¹⁵

CSOMAGOLÁS–RAKTÁROZÁS–SZÁLLÍTÁS–SZÁMLÁZÁS

A fűrészáru szállításra történő előkészítését az egységkrak bontásával végzik. A hézaglécek eltávolítását követően az előre minősített fűrészáruból tömör rakatot képeznek. A minősítés nélkül máglyázott termék minőségi osztályba sorolása az egységkrak bontásával egyidejűleg darabonként történik. A fűrészipari alapanyagok átvétele a minőségi és mennyiségi átvételt jelent. A **széleztelen fűrészárúnál darabonkénti átvétel** történik. A **szélezett fűrészárúnál szűrőpróbaszerű minőség ellenőrzést és darabszám szerinti átvételt** végeznek. A kisebb méretű termékeknél, például a **parkett fríznél, bútorlécnél az egységkrakok kialakítási módja határozza meg a rakat mennyiségét**. Itt a **szállítmány-térfogat ellenőrzésével állapítják meg a rakatban található termék mennyiségét**, a minőséget pedig **szűrőpróbaszerűen ellenőrzik**, az egy-egy rakatból kivett minta alapján.

A minőségi és mennyiségi átvételt követően a rakatokat a szállításra készítik elő. A megfelelő csomagolással biztosítható a termék biztonságos, sérülésmentes szállítása. A **csomagolás** módját a szabvány előírásai és a vevői igények együttesen határozzák meg. A rakatokat a termék elcsúszása, szétcsúszása ellen rögzíthetik **fém vagy műanyag pántoló szalaggal átpántolva**. A csapadékos időjárás, vagy a tengeren történő szállítás esetén az egységkrakatokat **fóliával, impregnált papírral** vonják be. A fűrésztermék védelmére a pántoló szalag éllel való találkozási részére **műanyag él védő elemet**, vagy hulladék faanyagból kialakított védelmet készítenek.

¹⁵ www.cegcentrum.hu/szalaifa/elokeszites.htm (2010.07.17)

16. ábra. Parkett fríz csomagolása fóliával és műanyag pánttal¹⁶

A szállításra előkészített becsomagolt terméket jól látható helyen elhelyezett **azonosító cédulával** kell ellátni. Az azonosító cédula a megrendelő nevét, a szállítási hely címét, a becsomagolt termék megnevezését, jellemző méreteit, minőségi osztályát, mennyiségét tartalmazza. A termék azonosítása elektronikus adatfeldolgozó rendszer működése esetén **vonalkódos bilétával** történik.

17. ábra. Vonalkódos anyagnyilvántartás¹⁷

A *szállításra előkészített termékek* csomagolása, és a kiszállítási ütemtervnek megfelelően előkészített szállítmány tárolása, *raktározása* fedett, három oldalról oldalfallal védett szín alatt történik.

---

¹⁶ <http://web.axelero.hu/kerkaf/atermek4.html> (2010.07.17)

¹⁷ www.handsoft.hu/hun/products/fureszuzem.html?gclid=CMfe_7HL7aICFQ4EZgodL20WM (2010.07.17)

18. ábra. Fűrészárú raktározása¹⁸

A *szállítási igények* kielégítéséhez ismerni kell, hogy a fűrészáru készárutérre való beszállításától az adott fűrészáru kiszállításáig mennyi idő szükséges ahhoz, hogy a fűrészáru a kiszállítási feltételeknek megfelelő minőségben és mennyiségben rendelkezésre álljon. A határidőre történő szállításhoz, a készárutéri munka tervezése szükséges. Ebben nyújt segítséget a máglyázási ütemterv készítése. A **máglyázási ütemterv** meghatározza, az egy nap, vagy egy műszak alatt máglyázandó fűrészáru mennyiségét. Az ütemterv készítésénél figyelembe kell venni a fűrészáru máglyázásával kapcsolatos különféle tevékenységek elvégzéséhez szükséges műveleti időket, a rendelkezésre álló dolgozói létszámot.

A kiszállításra előkészített fűrészárúhoz kísérő okmányokat kell készíteni. **Az árut kísérő okmány a szállítólevél és a számla.**

A szállítólevél a megrendelő nevét, a szállítás pontos címét, valamint a szállított anyag megnevezését és mennyiségét tartalmazza.

A számla az alább felsoroltakra terjed ki:

- az eladó és a vevő adatai
- a fizetés módja, a teljesítés időpontja, a számla kelte, fizetési határidő
- az eladásra kerülő fűrészáru termék pontos megnevezése, adóhatósági besorolási száma, minőségi osztálya
- az eladásra kerülő fűrészáru termék pontos megnevezését, besorolási számát, minőségi osztályát
- ÁFA kulcs mértéke
- a termék mértékegysége, amiben az eladás történik (m^3 , m^2 , fm)
- a termék mennyisége

¹⁸ www.zolgem.hu/telephelyunk.html (2010.07.17)

- a termék ÁFA nélküli egységára
- a termék ÁFA nélküli értéke
- a számlaérték ÁFA nélkül
- az ÁFA kulcs %- a és összege
- a számla végösszege

A KÉSZÁRUTÉR MUNKA- ÉS TŰZVÉDELME

A biztonságos és balesetmentes munkavégzés érdekében, a készárutéri tevékenységet végző dolgozók, és a munkavégzés környezetében lévő személyek is, kötelesek betartani a munka és tűzvédelmi szabályokat.

Az **anyagtárolásnál** a fűrészárúk, az egységpraktok, a máglyák biztonságos, eldőlés, felborulás elleni védelme a sorok közé helyezett alátétekkel, a megfelelő kötések kialakításával, az egységpraktokra és a máglyák szabályszerű építésére vonatkozó előírások betartásával érhető el.

A készárutéri munkáknál a **kézi és gépi anyagmozgatásnál** az anyag biztonságos felterhelésére, szállítására, lerakására vonatkozó előírásokat kell betartani. A **segédeszköz nélküli kézi anyagmozgatás szabályaira**, a dolgozó egészségmegőrzése érdekében szükséges odafigyelni.

A készárutéri munkálatoknál a dolgozók **egyéni védőfelszerelése** az acélorrbetétes bakancs és a bőr védőkesztyű.

A faanyag tárolása során, annak éghetőségi tulajdonságai miatt, fokozottan be kell tartani **tűzvédelmi előírásokat**. Dohányozni csak az arra kijelölt helyen szabad. A készárutéri előírásoknak megfelelő oltóanyagokkal, oltóberendezésekkel, eszközökkel kell rendelkezni. A tűz- és környezetvédelmi előírásoknak megfelelően a fűrészpor, a kéreg, a fahulladék elszállításáról folyamatosan gondoskodni kell.

Összefoglalás:

A fűrészüzem készáruterének irányítója a **máglyák elhelyezésére** olyan területet készít elő, amely **szilárd burkolatú, vagy vízáteresztő és gyomtalan talajjal rendelkezik**. A máglyák között a szállító és rakodó járművek számára megfelelő méretű utakat biztosít.

A **fűrészáru minőségi osztályozását** a termelést követően **ideiglenes, vagy véglegesen osztályozzák**. A fűrészáru ideiglenes osztályozása fafaj és méret szerint, a végleges osztályozás termékenként és fafajonként, méreti és minőségi osztályozással történik.

A fűrészáru **osztályozása munkaszervezés szempontjából** lehet **kézi, vagy gépi**. A fűrészáruk **osztályozását** a mindenkor érvényben lévő **szabványok írják elő**.

Az **egységgratok kialakítása** történhet tömör egységgrat, hézaglécezett egységgrat, Boules–máglya formájában. A kisméretű termékek (bútorléc, nyers parkettaléc) egységgrat képzése vékonyabb lécekkal, a nyers parkettaléc rakásolása a saját anyagból hézagok útján alakítható ki. A hordódongák, a rakodólap elemek rakásolása tömör, hézag nélküli egységgratokba történik.

Az **egységgratokból képzett máglyák** raktározása a megfelelően kialakított **máglyatéren** történik. Fűrészáruból általában egymás mellé két, egymás fölé pedig három–négy egységgratot helyeznek egy–egy máglyába.

A máglyákat a napsugárzás, a csapadék és a fokozott légmozgás károsító hatásaitól azok szakszerű építésével, fedésével, a fűrésztermékek бүтүjének védelmével kell megóvni.

A rakatok **csomagolása** fém vagy műanyag **pántoló szalaggal**, a csapadékos időjárás, vagy a tengeren történő szállítás esetén **fóliával, impregnált papírral** készül. A szállításra előkészített becsomagolt terméket jól látható helyen elhelyezett **azonosító cédulával** kell ellátni. A termék azonosítása elektronikus adatfeldolgozó rendszer működése esetén **vonalkódos bilétával** történik.

A kiszállításra előkészített fűrészárukhoz **kísérő okmányokat** kell készíteni. Az árut kísérő okmány a **szállítólevél és a számla**.

A faanyag tárolása során, annak éghetőségi tulajdonságai miatt, fokozottan be kell tartani **tűzvédelmi előírásokat**.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. Keressen az interneten kereskedelmi fűrészüzemet, megrendelésre termelő fűrészüzemet, saját alapanyagot tovább feldolgozó fűrészüzemet!

– Nézze meg az egyes fűrészüzemek hány köbméter rönköt dolgoznak fel, mennyi fűrészárut termelnek évente.

2. Végezzen próbaszámításokat a készárutér átbocsátó képességére vonatkozóan!

– Adjon tetszőleges értékeket az egyes paramétereknek, és figyelje a legnagyobb készlet mennyiségének változását.

3. Olvassa el a Breis–Drabek–Hauke–Ottenschlager–Rottmar–Scholz–Schwarz: Az asztalos I. könyv 98. oldalán a fűrészáru választékok fajtáit, jellemző méreteit!

4. Tanulmányozza a Breis–Drabek–Hauke–Ottenschlager–Rottmar–Scholz–Schwarz: Az asztalos I. könyv 240–242. oldalán a fűrészáru mérésére és mennyiségi meghatározására vonatkozó számításokat!

5. Kérje el gyakorlati oktatójától a tanműhelyben található fűrészáru szabványát!

- Nézze meg a szabványban a fűrészáru osztályba sorolásának szempontjait.

6. Végezze el a tanműhelyben található fűrészáru minőségi osztályba sorolását!

- Állapítsa meg egy szál fűrészáru minőségi osztályát.

7. Számítsa ki a tanműhelyben lévő egy darab fűrészárúnak a mennyiségét!

- Mérje meg a fűrészáru méreteit, számítsa ki köbtartalmát.
- A számított mennyiség alapján becsülje meg a rakat mennyiségét.

8. Keressen az interneten, különböző fűrészáru választékok máglyázásáról készült képeket!

- Mondja el társának a képen látott választékok máglyázási szabályait, térjen ki a szárításra és a munkavédelmi szabályokra vonatkozó előírások betartására is.

9. Tájékozódjon fűrészáru vásárlás iránt!

- Keressen fel személyesen, vagy az interneten keresztül faanyag gyártó, vagy forgalmazó céget.
- Kérjen információt a vásárolni kívánt fűrészáru méretiről, osztályáról, csomagolási módjáról.
- Nézze meg a szállítólevél és számla kitöltésének módját.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Sorolja fel, hogy a készárutéren milyen feladatokat kell ellátnia fűrészáru tárolásával kapcsolatban!

---

2. feladat

Számítsa ki az Ön által irányított készárutér tavaszi legnagyobb készletét, ha a napi termelési mennyiség 20 m³, fűrészeléstartól a máglyázásig eltelt idő 2 nap, a forgalom lebonyolításának időszükséglete 3nap, szárítási időszükséglet 3 hónap!

---

3. feladat

Válassza ki, és jelölje aláhúzással a fűrészáru osztályozásakor ellátandó feladatait!

- a.) a fűrészáru azonos fafajokba sorolása
- b) a fűrészáru egyenlő választékokba sorolása
- c.) a fűrészáru máglyázása
- d.) a fűrészáru egyenlő méretekbe sorolása
- e.) a gyengébb minőségű lap, valamint az oldalak és a bütük minőségi jegyei alapján a termékek minőségi értékelése és megjelölése
- f.) a fűrészáru csomagolása, szállítása

4. feladat

Válassza ki, hogy az itt felsorolt esetekben melyik máglyázási módot javasolja elkészíteni! Írja a betűjel mellé a kipontozott részre a választott máglyázási mód számát!

- a.) Hosszabb idejű tárolásra, a természetes szárításra történő előkészítésre
- b.) Értékes lombos fűrészáru különleges célú felhasználásához
- c.) A 18%-nál kisebb nedvességtartalmú fűrészáru tárolására, vagy az értékesítés előkészítésére

Máglyázási módok:

1. A fűrészáruból tömör egységgrakatot képezzünk hézag nélküli, vagy hézagléc nélkül. A rakatokat ilyenkor biztonsági okokból a termék jellegétől függően kettő vagy több helyen 30–50cm rakat magasságonként a rakat teljes szélességét átérő léccel, vagy keskeny deszkával lássuk el. A tömör egységgrakat kialakítását alátétfára rakva készítjük.

2. Hézaglécezett egységgrakatokat alakítsunk ki. A fűrészáru sorokat az egységgrakaton belül 40mm fűrészáru vastagságig 25x25 mm, a 40mm vastagságot meghaladó fűrészárukat 25x50 mm vastag léccel, vagy H, M profil keresztmetszetre mart hézaglécekkel válasszuk el egymástól. A hézaglécek hossza úgy a rakat teljes szélességét 1–2cm-rel haladja meg. A hézaglécezett egységgrakatokat alátétfára helyezzük.

3. Speciális máglyázási formát választunk a Boules-máglyázással. A lényege, hogy az egy rönkből származó szélezetlen fűrészárukat felvágás után egy máglyába helyezzük. Így egyazon máglyába azonos nedvességtartalmú, azonos sebességgel száradó fűrészáru kerül.

a.) .....

b.) .....

c.) .....

---

5. feladat

Készítse el dolgozói számára, a mondatok kiegészítésével, az egységgrakat képzés általános szabályait!

A máglyázás során a fűrészárut a ..... lapjával felfelé kell elhelyezni.

A máglya homlok részénél a fűrészáruk véglapjainak, a bütüknek .....kell lenni.

A fűrészáruból készült laza egységgrakatokban a hézagléceket egy-egy fűrészáru sorban .....cm távolságra kell elhelyezni.

Az egymás fölött elhelyezkedő fűrészáru sorokban pontosan .....kell elhelyezni a hézagléceket, a fűrészáru egyenletes alátámasztása érdekében, a fűrészáru görbülésének megakadályozása céljából.

6. feladat

Készítse el a készárutéren az alábbi fűrészáru egységakathoz a táblát!

A 00123/B2 rakatban 120db erdei fenyő fűrészáru van. Vastagsága 50mm, szélessége 15cm, hosszúsága 4m. A máglyázáskor mért nedvességtartalom 55%. A fűrészárut 2010.07.21-én máglyázták.

7. feladat

Készítse el, a mondatok kiegészítésével, dolgozói számára a máglyatéri előírásokat!

A máglyákat csak .....burkolatú, vagy ..... és ..... talajjal rendelkező területre helyezzük.

A talajszint és a máglya alsó sora közötti minimális távolság ..... cm lehet.

A máglyákat a készárutéren úgy kell elhelyezni, hogy hossz tengelye az uralkodó szél irányára ..... legyen.

A faanyagot a tárolása során a gomba-, a rovarkárosítók és az időjárás károsíthatja. A máglyák állapotát folyamatosan ellenőrizni kell, és kártevők megjelenése esetén a ..... azonnal gondoskodni kell.

A napsugárzás, csapadék és a fokozott légmozgás károsító hatásait a máglyák szakszerű ....., a ....., a fűrésztermékek..... védelmével akadályozzuk meg.

8. feladat

Írja le a készárutéri anyagbeszerző részére a fűrészáruk csomagolásához szükséges csomagolóanyagfajtákat!

---

9. feladat

Írja le felsoroló jelleggel, hogy a készárutéri dolgozók számára mely alapvető szabályokról tart munkavédelmi oktatást!

MEGOLDÁSOK

1. feladat

A fűrészáru tárolásával kapcsolatosan ellátandó készárutéri feladatok:

- a termékek osztályba való besorolása,
- a fűrészáru minőségmegóvása,
- a fűrészáru tárolása,
- a fűrészáru természetes szárítása,
- értékesítésre való előkészítés, és a szállító járműre való felrakás

2. feladat

A készárutér tavaszi időszakban lévő legnagyobb készletének kiszámítása:

$$v = 20 \text{ m}^3$$

$$s_1 = 1,2$$

$s_2 = 0,912$ (A tavaszi időszakra vonatkoztatva, az áprilisra megállapított értéket vesszük figyelembe)

$$t_1 = 2 \text{ nap}$$

$$t_2 = 3 \text{ nap}$$

$$Z = 3 \text{ hónap} = 90 \text{ nap}$$

$$K = ?$$

$$K = s_1 \cdot s_2 \cdot t \cdot v \quad [\text{m}^3]$$

$$t = t_1 + Z + t_2 \quad [\text{nap}]$$

$$t = 2 \text{ nap} + 90 \text{ nap} + 3 \text{ nap} \rightarrow t = 95 \text{ nap}$$

$$K = 1,2 \times 0,912 \times 95 \text{ nap} \times 20 \text{ m}^3 \rightarrow K = 2075 \text{ m}^3$$

A tavaszi időszakban a készárutér legnagyobb fűrészáru készlete 2075 m^3 .

3. feladat

A fűrészáru osztályozásakor ellátandó feladatok:

- a.) a fűrészáru azonos fajokba sorolása
- b.) a fűrészáru egyenlő választékokba sorolása
- c.) a fűrészáru máglyázása
- d.) a fűrészáru egyenlő méretekbe sorolása
- e.) a gyengébb minőségű lap, valamint az oldalak és a bütük minőségi jegyei alapján a termékek minőségi értékelése és megjelölése
- f.) a fűrészáru csomagolása, szállítása

---

4. feladat

A helyes megoldás:

- a.) 2   b.) 3   c.) 1

---

5. feladat

Az egységgrakát képzés általános szabályai:

A máglyázás során a fűrészárut a **belső (bél felőli)** lapjával felfelé kell elhelyezni.

A máglya homlok részénél a fűrészárak véglapjainak, a bütüknek **azonos síkba** kell lenni.

A fűrészáruból készült laza egységgrakatokban a hézagléceket egy-egy fűrészáru sorban **60–70cm** távolságra kell elhelyezni.

Az egymás fölött elhelyezkedő fűrészáru sorokban pontosan **egymás fölé** kell elhelyezni a hézagléceket, a fűrészáru egyenletes alátámasztása érdekében, a fűrészáru görbülésének megakadályozása céljából.

---

6. feladat

Az egységgrakathoz készített tábla adatai:

Azonosító szám: 00123/B2

Fafaj: erdei fenyő

Méret: 50mm

Nedvességtartalom: 55%.

Rakat mennyiség: 3,6 m³

Máglyázás időpont: 2010.07.21

7. feladat

A máglyákat csak **szilárd** burkolatú, vagy **vízáteresztő és gyomtalan** talajjal rendelkező területre helyezzük.

A talajszint és a máglya alsó sora közötti minimális távolság **40 cm** lehet.

A máglyákat a készárutéren úgy kell elhelyezni, hogy hossz tengelye az uralkodó szél irányára **merőleges** legyen.

A faanyagot a tárolása során a gomba-, a rovarkárosítók és az időjárás károsíthatja. A máglyák állapotát folyamatosan ellenőrizni kell, és kártevők megjelenése esetén a **megszüntető védelemről** azonnal gondoskodni kell.

A napsugárzás, csapadék és a fokozott légmozgás károsító hatásait a máglyák szakszerű építésével, a **fedésével**, a fűrésztermékek **bütüjének** védelmével akadályozzuk meg.

8. feladat

A fűrészáruc csomagolásához szükséges csomagolóanyagfajták:

- fém pántoló szalag
- műanyag pántoló szalag
- fólia
- impregnált papír

9. feladat

A készárutéri munkavégzésre vonatkozó alapvető szabályok:

- az anyagtárolás szabálya
- a kézi és gépi anyagmozgatás szabálya
- segédeszköz nélküli kézi anyagmozgatás szabálya
- egyéni védőfelszerelések használatának szabálya
- tűzvédelmi előírások

IRODALOMJEGYZÉK

FELHASZNÁLT IRODALOM

A Pannon Fa-és Bútoripari Klaszter lapja 2002. 5.szám, Zala Megyei Vállalkozásfejlesztési Alapítvány

Dr Molnár Sándor: Faipari Kézikönyv, Faipari Tudományos Alapítvány, Sopron 2000

www.alfalog.hu/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=37&Itemid=55

www.alfoldfa.hu/fenyo_fureszaru/thumbs_orosz/fureszaruk_orosz.htm

<http://web.axelero.hu/kerkaf/atermek4.html>

www.cegcentrum.hu/szalaifa/elokeszites.htm

www.fatudakozo.hu/MULTIMED/00088i01.htm bulmáglya

www.franciavagasi-fureszuzem.hu/hun/index.php

www.handsoft.hu/hun/products/fureszuzem.html?gclid=CMfe_7HL7aICFQ4EZgodL20WM

www.lamberia.hu/gyartas.php

www.nyirerdo.hu/hu.htm

www.zolgem.hu/telephelyunk.html

AJÁNLOTT IRODALOM

Breis-Drabek-Hauke-Ottenschlager-Rottmar-Scholz-Schwarz: Az asztalos I. B+V Világkiállítási Lap és Könyvkiadó Kft., Műszaki Könyvkiadó Kft. Budapest 1996.

Lele - Földesi - Neuwirth:Faipari anyag- és gyártásismeret, Műszaki Könyvkiadó, 2005

A(z) 2309–06 modul 008–as szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
31 582 08 0100 21 01	Fűrészipari gépkezelő
31 543 04 0010 31 01	Bognár
31 543 04 0010 31 02	Kádár
31 582 08 1000 00 00	Épületasztalos

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:
26 óra

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.
Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató